Coleopterologiska bidrag. 32—34.

Av

ANTON JANSSON.

32. Agathidium marginatum Sturm en torrmarksart?

Beträffande *Agathidium*-arternas förekomst och levnadssätt giva de stora skalbaggverken med undantag för Thomsons Skandinaviens Coleoptera endast uppgifter i klump för hela släktet, vid behandlingen av de enskilda arterna däremot endast i undantagsfall upplysningar. Thomson säger sålunda i Tom III om *A. seminulum* L., *badium* Er. och *rotundatum* Gyll. att de leva under barken av barrträd, om *nigripenne* F. och *nigrinum* Sturm att de träffas under barken av lövträd, om *mandibulare* Sturm att han funnit den under nedfallna löv och om *marginatum* Sturm att han en gång funnit den talrikt i grusgravar vid Lund. Ganglbauer i Die Käfer von Mitteleuropa uppger i slutet av släktbehandlingen att arterna leva »unter der verpilzten Rinde von abgestorbenen Bäumen und Baumstöcken und unter verpilztem Laub», omnämner den av Perris beskrivna larven av *A. seminulum*, som skall leva på myxomyceten *Trichia cannaberina*, samt anger skillnaden mellan den av Schiödte beskrivna larven av *A. mandibulare* och larven av *Anisotoma glabra* Kug. men nämner vid behandlingen av de särskilda arterna intet ytterligare om deras levnadssätt eller förekomst. Reitter säger i Fauna Germanica att arterna träffas »unter der verpilzten Rinde abgestorbener Bäume und an Baumstöcken, sowie unter verpilztem Laube, im Süden im gärenden Safte der faulenden *Opuntia*-Blätter» men har vid behandlingen av de särskilda arterna utom uppgift om förekomst för några arter i bergstrakter och frekvensuppgifter speciell anmärkning endast för *A. nigripenne:* »unter verpilzten Nadelholzrinden». V. Hansen sammanfattar i sin Aadselbiller, Stumpebiller m. m. i serien Danmarks Fauna ävenledes vad man vet om arternas levnadssätt före den speciella artbehandlingen men ger särskilda upplysningar om några av arterna, dock endast sådana som anträffats under barken av träd, på stubbar eller i trädsvampar. Något utförligare i sistnämnda hänseende är Aug. West, som i sin Fortegnelse over Danmarks Biller (Entomol. Meddel. 1940) beträffande A. *haemorrhoum* Er. efter Lohmanders upplysning meddelar om förekomsten av denna art på Bornholm under albuskar tätt ovanför *Psamma*-bestånd vid

stranden samt om A. *piceum* Er. bl. a. att den anträffats vid sållning av granbarr.

De som mera ingående sysslat med insamling av arterna av detta släkte torde vara ense om att de kunna indelas i två huvudgrupper, nämligen de, och de äro de flesta, vilka anträffas under svampangripen bark eller i slemsvampar, dels de som förekomma under nedfallna löv, i mossa o. s. v. Den senare gruppen omfattar *A. atrum* Payk. och *A. laevigatum* Er., vilka båda jag själv åtminstone icke funnit under trädbark eller i myxomyceter på bark eller i stubbar, däremot icke *A. mandibulare*, vilken enligt min erfarenhet i motsats mot Thomsons tillhör den förstnämnda gruppen, men möjligen *A. haemorrhoum*, vilken åtminstone vid två tillfällen av Lohmander är funnen vid sållning av lövförna. Arterna av sistnämnda grupp kunna givetvis även de i larvstadiet leva i svampar eller av svampmycel.

Emellertid skulle åtminstone enligt mina egna iakttagelser finnas en tredje grupp, men denna upptager endast *A. marginatum* Sturm. Utom några rent tillfälliga fynd har jag i åtminstone tre fall funnit denna art under sådana omständigheter att mera bestämda slutsatser kunna dragas om den biotop som den må antagas tillhöra. Denna synes ligga mera öppet än de andra till skogen bundna arternas och vara mera värmebetonad. *A. marginatum* skulle enligt dessa fynd vara rentav ett sand- eller grusmarkskanternas djur.

Jag stöder denna uppfattning på följande fynd, vilka stå i god samklang med ovan citerade uttalande av Thomson att han en gång funnit *A. marginatum* talrikt i grusgravar vid Lund: Genom att i juni månad 1934 vid övre kanten av en öppet åt söder liggande sandgrop vid Vamlingbo på södra Gotland rycka upp rötter av *Artemisia campestris* och andra örter samt gräs och undersöka den ler- och sandblandade jorden i vilken de växte fick jag fram flera intressanta skalbaggarter i många exemplar, såsom *Mycetoporus forticornis* Fauv., även nykläckta ex., *Atheta caesula* Grav., *Oxypoda brachyptera* Steph., *Psammobius sulcicollis* Ill., *Anthicus instabilis* Schm., *Bagous diglyptus* Boh.[1] och 2 ex. av *Agathidum marginatum*. I närheten av Örebro finnes en liknande lokal, och genom att använda samma metod som den nyss nämnda har jag vid två tillfällen, den ena gången 16/4 och den andra 20/4 1943, erhållit sammanlagt 3 ex. av arten ur den sandblandade jorden vid ört- och gräsrötter på en sydexponerad grusgropskant. Följearter här voro bl. a. *Metabletus truncatellus* L. och *foveatus* Geoffr., *Trachyphloeus bifoveolatus* Beck och *spinimanus* Germ. Vid Överum i nordöstra Småland slutligen stötte jag 20/7 samma år på en liknande lokal vid en vägskärning, och här fann jag vid uppryckning av gräs och örter i slänten ett ex. av *A. marginatum*. Mina övriga fynd av arten äro mera tillfäl-

[1] I motsats mot andra *Bagous*-arter möjligen termofil torrmarksart. Enligt Thomson Skandinaviens Coleoptera Tom VII sid. 186 »funnen på lerbackar vid Törringelund nära Malmö».

liga men ha alltid gjorts på mera öppen mark med xerofil vegetation, aldrig i skog eller i förbindelse med träd, stubbar eller myxomyceter eller svampar överhuvud, nämligen ett ex. vid Vickleby på Öland och ett vid håvning på de stora sandmarkerna vid Veberöd i Skåne. Ett ex. i min samling, taget av Lindroth vid Visby, torde också härröra från mera torr, solexponerad mark. Härtill kan läggas vad jägmästare Palm, som jag tillskrivit i saken, upplyser i brev, nämligen att även han alltid tagit A. *marginatum* på xerofila lokaler med gräs och örter, flertalet ex. vid håvning. Arten kan ju i alla fall ha med svampar att göra, men det torde i så fall vara fråga om underjordiska sådana.

Det vore av intresse om samlarna gjorde anteckningar om de speciella omständigheterna vid fynd av arten.

33. Våra Scopaeus-arter och deras levnadssätt.

Ehuru Kraatz i sin bearbetning av staphyliniderna i Erichsons Naturgeschichte der Insecten Deutschlands upptar 8 *Scopaeus*-arter, Ganglbauer i Die Käfer von Mitteleuropa II och Reitter i Fauna Germanica 10, omnämnes i dessa arbeten med undantag för *S. laevigatus* Gyll. levnadssättet hos de olika arterna icke var för sig utan endast i släktbeskrivningen sammanfattningsvis. Kraatz yttrar sig sålunda att levnadssättet hos *Scopaeus* överensstämmer med det hos *Lathrobium:* »Die Käfer finden sich vorzugsweise an feuchten Lokalitäten unter dem abgefallenen Laube, an Flussufern unter Steinen, am Rande überschwemmten Wiesen etc.» Ganglbauer säger att *Scopaeus*-arterna leva »namentlich am Rande von Gewässern unter Steinen, Detritus etc.» och Reitter liknande att de leva »am Rande von Gewässern unter Steinen u. im Anspülicht». Endast beträffande *S. laevigatus* omnämnes levnadssättet särskilt, nämligen av Kraatz, som uppger att den är »an feuchten Lokalitäten weniger selten».

Undantag från denna generalisering göra i mig tillgänglig litteratur endast två danska författare.

I sin Danmarks Rovbiller eller Billefam. Staphylinidaes danske Slægter og Arter (København 1914) omnämner J. P. Johansen, utom att han ger en sammanfattning i släktbeskrivningen över de 4 danska arternas levnadssätt, för varje art vad som är honom bekant beträffande de ekologiska förhållandena, då de anmärkts vid fynden. Beträffande *S. laevigatus* har han endast en speciell uppgift om förekomsten, nämligen hos *Formica rufa*, vilket säkerligen må betraktas som en tillfällig uppehållsort. Om *S. cognatus* Muls. säger han däremot att han »en enkelt Gang taget den i stort Antal i kalkholdig, gruset Oprensning ved en Groft i Grejsdalen». Beträffande *S. sulcicollis* Steph. har han endast en detaljerad uppgift, nämligen att den vid Hilleröd anträffats i svampar, säkerligen en tillfällighet, och beträffande *S. minimus* Er.

slutligen uppger han att den är funnen av Schlick i en grusgrav samt att »ved Bremersvold, Loll., er faa Stkr. sigtede paa Digerne (Jacobsen og Engelhart)».

Aug. West kan i sin Fortegnelse over Danmarks Biller (Entom. Meddel. 1940) komplettera uppgifterna hos Johansen med följande: *S. sulcicollis*, varmed här enligt modern nomenklatur, så i den nya nordiska skalbaggkatalogen, betecknas *cognatus* hos de förut nämnda Kraatz, Ganglbauer, Reitter och J. P. Johansen, säger han sålunda vara funnen i ett fall i en trädgård och i ett annat i en lergrav, *minutus* Er., vilken enligt senaste katalogverk är densamma som *sulcicollis* hos de nämnda författarne, uppges i ett fall vara funnen »i Antal ved Planterødder», i ett annat i en trädgård och i ett tredje vid vattenkanten.

I Sverige ha vi av de nämnda arterna enligt den nya skalbaggkatalogen tre, nämligen *sulcicollis* Steph., varmed — vilket ånyo må framhållas — avses den *cognatus* som Kraatz, Ganglbauer, Reitter och J. P. Johansen ha, *minutus* Er., vilken är nämnda författares *sulcicollis*, och *laevigatus* Gyll.

Emellertid har vid utarbetandet av denna min uppsats just kommit mig tillhanda häftet 3 och 4 av Norsk Entomologisk Tidsskrift, i vilket Andreas Strand i uppsatsen Koleopterologiske Bidrag III på sid. 124—125 omnämner fynd i Norge av *Scopaeus cognatus* Rey (*sulcicollis* auct.) — = *sulcicollis* i den nya skalbaggkatalogen — och den för Norge liksom för Norden i övrigt nya arten *pusillus* Kiesw. samt ur en översikt av G. Binaghi över sl. *Scopaeus* i Mem. Soc. Ent. Ital., 14, sid. 84—110 återger teckningar av aedeagus hos *S. laevigatus* Gyll., *cognatus* Rey., *minutus* Er., *minimus* Er. och *pusillus* Kiesw.

I anledning av vad som här yttras beträffande *S. minutus* och *pusillus* samt teckningarna av deras hanliga genitalorgan företog jag genitalpreparation av mina ♂♂ av den art, som jag sommaren 1945 under omständigheter vilka här nedan närmare beröras fann tämligen talrikt vid Överum i nordöstra Småland och vilken jag hade bestämt till *S. minutus* Er. Därvid befanns att aedeagus hos arten från Småland fullständigt överensstämde med teckningen av samma organ hos *S. pusillus* enligt Binaghi. Formen på nämnda organ är i alla detaljer så olika hos de nämnda två arterna, *minutus* Er. och *pusillus* Kiesw., vilka i övrigt med hänsyn till yttre karaktärer endast med osäkerhet kunna hållas isär, att genom genitalpreparering av ♂-material någon tvekan om arten icke behöver uppstå.

Då Strands undersökning gäller just de ex., vilka ligga till grund för uppgiften i den nya skalbaggkatalogen för Norge av *S. minutus*, utgår denna ur detta lands fauna. Vad Sverige beträffar, är *minutus* i katalogen uppförd för Skåne, Öland och Gotland. De ex. vilka ligga till grund för dessa uppgifter, böra uppenbarligen ånyo granskas med hänsyn till aedeagi byggnad för att klarhet skall kunna vinnas om vi i Sverige ha att göra med *S. minutus* sensu Binaghi eller *pusillus* sensu

Binaghi eller med båda. Själv har jag i min samling utom ex. från Överum endast ett gammalt ex. bestämt till *minutus*, vilket härstammar från annan samling och av lokaletiketten, märkt Vo, att döma möjligen kan vara taget i Värnamo i Småland. Det är en ♂, och vid genitalpreparation visade det sig att här är det verkligen fråga om *S. minutus* enligt teckningen hos Binaghi. Vad beträffar de sekundära könskaraktärerna hos ♂ av *minutus* och *pusillus*, en trekantig utskärning på den sjätte sterniten, synes den efter mina ex. att döma vara alldeles lika hos de båda arterna, varför en sammanblandning utan genitalpreparation lätt sker. Denna utskärning finns också hos *S. sulcicollis*, men hos denna art har den, såsom framgår av teckning hos J. P. Johansen loc. cit., på vardera sidan ett avlångt, djupt intryck, som saknas hos de nämnda andra två arterna. Denna art är sålunda i ♂-könet icke svår att hålla isär från de andra två mera svårskilda.

Vi ha sålunda i Sverige både *S. minutus* och *pusillus*, men beträffande deras utbredning hos oss kan för närvarande icke sägas mer än vad som nu meddelats.

Vad nu *Scopaeus*-arternas levnadssätt beträffar, är min personliga erfarenhet att *S. laevigatus*, som jag funnit vid åtskilliga tillfällen, ekologiskt avviker från de övriga arterna. Jag har alltid funnit den i närheten av vatten, så på Gotland och Öland i mossa o. s. v. vid vattenkanten, ofta talrikt, och vid Rönninge i Södermanland en gång i många ex. flygande mot solnedgången över *Typha*- och vassland vid en liten sjö. *S. sulcicollis* har jag funnit endast en gång i ett enda ex., nämligen vid Saltsjöbaden tidigt på försommaren krypande på ett trädgårdsland. *S. pusillus* slutligen fann jag sommaren 1945 i början av juli talrikt under omständigheter som äro anmärkningsvärda. Vid Överum undersökte jag en skärning vid en landsväg, där i den något fuktiga, av lerblandad och sannolikt kalkhaltig sand bestående slänten lågo inbäddade småstenar. Under dessa anträffades spridda ex. av *Astenus angustatus* Payk. och *longelytratus* Palm samt ett och annat ex. av en *Scopaeus* som av mig först bestämdes till *minutus* men nu befunnits vara *pusillus*. Genom att riva upp den sandblandade jorden och småstenarna på olika ställen av slänten kommo till synes ytterligare ex. av *Scopaeus*-arten, och då jag i en annan del av trakten fann en liknande sandblandad lerslänt, befanns *pusillus* förekomma även här under samma ekologiska förhållanden. Uppenbart är att arten bör sökas just vid sådana lokaler och inte i närheten av vatten, t. ex. vid stränder. Däremot är tänkbart att på fyndplatserna vid Överum på våren varit små källupprinningar.

Denna *S. pusillus*' förekomst vid Överum stämmer fullkomligt med vad J. P. Johansen uppger beträffande *S. sulcicollis*, d. v. s. *cognatus* hos honom: »i stort Antal i kalkholdig, gruset Oprensning ved en Groft». Båda dessa arter skulle sålunda ha överensstämmande ekologi. Felbestämning av dessa har säkert ofta förekommit, men hos Johansen

må sådan anses mindre trolig, då han nämligen i sin bestämningstabell uppehåller sig just vid den avgörande punkten: hanens sekundära könskaraktärer och till yttermera visso som nämnt avbildar de två sista bukledera hos ♂ av *S. sulcicollis*, d. v. s. hans *cognatus*.

Sedan ovanstående skrivits, har jägmästare Palm meddelat mig om sitt svenska *Scopaeus*-material, vars ♂♂ han genitalpreparerat och jämfört med Binaghis teckningar, att där finnas endast *laevigatus* och *minutus*. Hans erfarenheter beträffande *S. laevigatus*' levnadssätt överensstämma fullständigt med mina, i det att han nästan alltid funnit den, i Östergötland, Södermanland och på Gotland, på sumplokaler. *S. minutus* har han funnit i Skåne, nämligen på Ven 2 ex. 25/6 1934 på lersand i *Bledius*-gångar och 1 ex. i tångruska på sand samt vid Kåseberga 1 ex. vid växtrötter i sandbrant vid havet.

34. För Sverige nya eller andra märkligare skalbaggar.

Agaricochara laevicollis Kr.

Under vistelse i Falun företogo läroverksadjunkt Einar Klefbeck och jag 28 aug. 1945 en exkursion till en plats, Heden, utanför staden där några gamla, stora, fullständigt döda masurbjörkar fått stå i fred för yxan och nu av oss kunde undersökas med hänsyn till deras insektfauna. De voro angripna av tickor, *Polyporus betulinus*, och på och i närheten av dem under barken fanns massvis av hemipteren *Aradus betulae* L., imagines och vid denna tid en myckenhet nykläckta larver. Av skalbaggar anträffades några i trädsvampar och under bark levande mer eller mindre vanliga arter såsom *Dacne bipustulata* Thunb., *Cerylon ferrugineum* Steph., *Cis boleti* Scop., *Bolitophagus reticulatus* L., *Diaperis boleti* L., vidare *Mycetophagus multipunctatus* F. och flera ex. av *Liesthes seminigra* Gyll. Bland det här insamlade materialet fanns också ett ex. av den för Sverige nya *Agaricochara laevicollis* Kr., vilken också representerar ett för Sverige nytt släkte.

Just med tanke på att denna svampstaphylinid i Norge, såsom av den nya nordiska skalbaggkatalogen och den där införda kartan framgår, är utbredd över hela södra och mellersta delen av detta vårt grannland till i jämnhöjd med nordliga Jämtland och i Danmark finnes i Jylland, på samma gång som den saknas i Finland, kunde arten tänkas förekomma hos oss i dess sydvästra och västra delar i jämnhöjd med förekomsten i Norge. I Värmland har arten, enligt vad lektor Einar Wirén, Lundsberg, meddelat mig redan före fyndet i Dalarne, sökts av honom men förgäves. Den bör emellertid finnas där, av falufyndet att döma.

Sedermera anträffades *Agaricochara* på ännu en lokal ej långt från Falun av vännen Klefbeck, nämligen vid Toftbyn i Svärdsjö, där den

levde på trädsvampen *Polyporus zonatus*. Svamparna hemtogos, och under de närmaste dagarna efteråt kröpo *Agaricochara*-ex. fram ur denna till ett sammanlagt antal av inte mindre än 16.

Agaricochara laevicollis är utbredd i Mellaneuropa men sällsynt och lever enligt Ganglbauer och Reitter i trädsvampar, speciellt vilka dock ej nämnt.

Liesthes seminigra förekom på ett enda ställe i en av björkarna på och i den mjuka men inte upplösta veden, mest i ingångshålen till gångarna av myran *Lasius niger* L. Tio år förut, 11 oktober 1935, fann jag, likaledes i sällskap med adjunkt Klefbeck, *Liesthes* i en död masurbjörk i en annan del av stadens omgivningar. Den förekom här spridd, sittande orörlig, i enstaka ex. under barken nästan i trädets hela utsträckning.

I samlingarna ser man i övrigt endast äldre ex. av *Liesthes*, vilken av andra nu levande coleopterologer inte synes ha tagits i landet. Från Dalarne var arten förut känd genom ett ex. taget av framlidne kommissionslantmätaren C. G. Andersson och med lokaletikett Säter samt tillhörande läroverkets i Falun samlingar.

Gnathoncus nidicola Joy.

Bland lektor Carl H. Lindroths 1922 i Skåne insamlade Coleoptera befinner sig ett ex. av denna för landet nya art, av honom funnet i en ihålig ek i Klinta vid Ringsjön.

Reitter har inte i sin Fauna Germanica denna art, som emellertid upptages av Horion i Nachtrag zu Reitter Fauna Germanica såsom funnen i Rhenlandet, Thüringen, Brandenburg och vid Hamburg och förut av Everts i Col. Neerlandica såsom funnen i Holland samt slutligen av V. Hansen i Entom. Meddel. 1936 s. 441 såsom funnen i Danmark. Ursprungligen beskriven från England är den vidare påvisad från Frankrike.

Den angives förekomma i ihåliga träd i vilka fåglar byggt bo, i fågelholkar och i duvslag. I Danmark är den sålunda funnen i en ihålig bok med rester av fågelbo i Dyrehaven.

G. nidicola står närmast *G. rotundatus* Kug., har sålunda liksom denna pygidii punkter rundade och pupillerade och skall enligt V. Hansen loc. cit. vara mycket svår att skilja från denna genom yttre kännetecken, något som emellertid förefaller överdrivet. Ty redan den detalj som Hansen anför såsom särskiljande, nämligen att punkterna på täckvingarnas bakersta del äro utdragna till längsritsor, vilket icke eller endast obetydligt är fallet hos *rotundatus*, synes att döma efter mitt enda ex. av *nidicola* och mina talrika av *rotundatus* vara enbart denna utslagsgivande. Detta gäller även som olikhet mot *G. punctulatus* Th., som kan jämföras med hänsyn till samma detalj. Punkterna på täckvingarnas bakersta del hos *rotundatus*, liksom hos *punctulatus*,

stå nämligen fullt fria i förhållande till varandra, medan hos *nidicola* i bakersta delen framför den släta bakkanten endast finnas bakåt utdragna ritsor, inga fria punkter. Men därtill kommer den av Joy och Horion framhävda detaljen de mycket breda framtibierna hos *nidicola*. Dessa vidga sig mot spetsen mycket starkare än hos *rotundatus* och *punctulatus*, så att de bli trekantiga, och vidare äro de i motsats till hos de andra arterna svagare tandade och svagare utskurna mellan tänderna.

Hos V. Hansen loc. cit. finnas teckningar av penis hos *nidicola* och *rotundatus*. Enligt dessa är organet hos den förra kortare, sedd ovanifrån parallellsidigt, hos den senare längre, avsmalnande mot spetsen.

Dasytes nigrocyaneus Muls.

Av denna i Fennoskandia och Danmark förut endast i Själland funna art tog jag 26/7 1939 ett ex. vid håvning i närheten av Högby kyrka på norra Öland. Den liknar mest *D. aerosus* Kiesw. och skiljes från denna utom genom den tunna, nedliggande ljusa behåringen under den upprätta, mörkare genom den på halssköld och särskilt täckvingar avsevärt glesare punkturen.

Longitarsus Waterhousei Kutsch.

Trots att denna art av Aurivillius i Svensk insektfauna. Växtbaggar angives förekomma Sk.—Uppl. och Gotl., upptages den i den nya nordiska katalogen endast med ?, i första och fjärde kolumnen, beroende på att dess verkliga förekomst i Sverige inte hann utredas och i Riksmuseum inga beläggsex. finnas av arten i den svenska samlingen, på vilka Aurivillii uppgift kunnat grundas. Emellertid ha litteraturstudier sedermera klarlagt att Aurivillius vid upptagandet av arten såsom svensk utgått från Thomson i Skandinaviens Col. Tom VIII. Ty visserligen har Thomson där icke arten *Waterhousei*, men Aurivillius upptar *pratensis* Th., visserligen endast med ?, som synonym till *Waterhousei*, och då han säger att denna senare enligt Thomson lever på sandmarker, är uppenbart att han i verkligheten utgår från att med *pratensis* hos Thomson avsetts *Waterhousei*. Och ett studium av diagnos och beskr. av *pratensis* hos Thomson gör lika klart att denne med *pratensis* avsett *Waterhousei* som att den verkliga *pratensis*, såsom vi nu uppfatta den, återfinnes under hans *pusillus*. Detta har också bekräftats genom granskning av Thomsons ex. insatta som *pratensis* i hans samling i Lundamuseet. Amanuens Nyholm meddelar nämligen på min förfrågan att som *pratensis* i Thomsons samling sitta 5 ex. av *Waterhousei* samt ett av den verkliga *pratensis*, samtliga märkta Scania och Ld (= Lund).

De enda svenska ex. jag sett av *L. Waterhousei* äro två tagna 11/7 1934 i Othem på Gotland av Lohmander. Efter vad vi sålunda exakt

veta, kan arten i katalogen införas i första kolumnen för Skåne och i den fjärde för Gotland. Uppgiften hos Aurivillius Sk.—Uppl. grundar sig uppenbarligen på den allmänt hållna utbredningsuppgiften hos Thomson för hans *pratensis* (*Waterhousei*) »Tämligen sällsynt på sandmarker i södra och mellersta Sverige».

L. Waterhousei torde emellertid snarare leva på fuktiga marker än på sandmarker. Heikertinger, som behandlat Halticinae i Reitters Fauna Germanica, uppger att han själv tagit arten på *Mentha aquatica* och *arvensis*, och Aug. West, i Fortegnelse over Danmarks Biller (Entomol. Meddel. 1941 sid. 512), har för det enda fyndet i Danmark av arten den bestämda uppgiften att den tagits »i Antal paa *Mentha arvensis*».

Mecinus Heydeni Wenck.

I Thomsons Skandinaviens Coleoptera Tom VII uppger Thomson om *Mecinus ianthinus* Germ. att den är »funnen av Prof. Boheman i gräset vid Borgholm på Öland». Grill har arten i sin katalog ävenledes endast från Öl. vid Borgholm, Bohemans fynd. Granskning av ex. i Riksmuseum gottgjorde sedermera att det liksom i Danmark inte var fråga om *M. ianthinus* utan om den något mindre, närstående *M. Heydeni* Wenck. Båda arterna leva på *Linaria vulgaris*.

I Sverige återfanns arten först 1928, 4/8, av dr O. Sjöberg och just vid Borgholm, men någon ytterligare svensk lokal för arten var inte känd då jag på hösten 1944 vid håvning på ett litet skär i Kilsviken i Visnum, alltså i en vik av Vänern, fann ett ex. av arten. Redan förut hade jag aktgivit på att *Linaria vulgaris*, flugsporreblomman, var mycket vanlig särskilt på de sandiga stränderna av Vänern i närheten. Året därpå, 4 juni, befann jag mig åter i dessa trakter och gjorde en utflykt till Kolstrandsviken litet längre söderut. Här hade *Linaria* skjutit upp ur sanden utefter en lång sträcka av stranden, och vid granskning av stjälkarna befanns att på de flesta av dem satt ett eller två ex., i flera fall in copula, av *Mecinus Heydeni*. Om *M. collaris* Germ. är känt att larven lever i galler i stjälken av *Plantago maritima*, och sannolikt är larven av *M. Heydeni* gallbildare i stjälken eller möjligen rötterna av *Linaria*.

Förekomsten av denna mera sydligt betonade art vid Vänernstränderna så långt norrut från den enda förut kända fyndplatsen på Öland är ju märklig men är inte ensamstående. Lektor Wirén, som i samma trakt funnit carabiden *Demetrias monostigma*, i övrigt hos oss endast känd från Skåne, Blekinge och Gotland, torde komma att ägna sig åt ett närmare utforskande av coleopterfaunan i denna trakt och kunna ge ytterligare bidrag till kännedomen om dess delvis sydliga betoning och dennas förklaring.

Zusammenfassung.

Durch Anführung von eigenen und eines anderen Koleopterologen in der Natur gemachten Erfahrungen und auf Grund von Literaturangaben behandelt der Verf. die Ökologie von *Agathidium marginatum* Sturm und der schwedischen *Scopaeus*-Arten. Im Gegensatze zu den übrigen Arten jener Gattung scheint die erst erwähnte eine auf Sandboden lebende Art zu sein. Von den *Scopaeus*-Arten lebt *laevigatus* Gyll. auf feuchten Stellen an Wasserrändern unter Moos und anderer Vegetation, aber nicht so *sulcicollis* Steph., *minutus* Er. und *pusillus* Kiesw., von denen wenigstens die zwei letzten unter kleinen Steinen auf mit Lehm oder Kalk gemischten Sandböschungen vorzukommen scheinen. S. *minutus* wird als neu für die schwedische Fauna angegeben wie auch die folgenden Käfer: *Gnathoncus nidicola* Joy, *Agaricochara laevicollis* Kr., dessen Biotop behandelt wird, sowie *Dasytes nigrocyaneus* Muls. Hinsichtlich *Longitarsus Waterhousei* Kutsch. wird darauf hingewiesen, dass Aurivillius diese Art richtig in der »Svensk Insektfauna» als schwedisch anführt, wo auch die Synonymie von L. *pratensis* Th. (nec Panz.) = *Waterhousei* Kutsch. vorkommt, freilich mit einem Fragezeichen. Schliesslich belegt der Verfasser das Vorkommen von L. *Waterhousei* mit Fundorten aus Schonen und Gotland und teilt der Verf. mit, dass der bezüglich schweden früher nur auf Öland gefundene *Mecinus Heydeni* Wenck. isoliert zahlreich am Ufer des Vänersees in Wärmland auf *Linaria vulgaris* L. angetroffen wurde.
